

Dialogkort vg3

Kapittel 11 Den realistiske tradisjonen

Spørsmål

Hvilke tre F-er kan vi bruke for å forklare hva som ligger i begrepet modernitet?

Svar

frihet, fornuft og framskritt

Dialogkort vg3

Kapittel 11 Den realistiske tradisjonen

Spørsmål

Hvilke store endringer gikk samfunnet gjennom på midten av 1800-tallet, og hvilke konsekvenser fikk endringene?

Svar

Det var teknologisk utvikling og sterk økonomisk vekst, og folk flyttet til byene for å jobbe i industrien. Dette førte til overgang fra bondesamfunn til industrisamfunn. Folk mistet sosial og økonomisk trygghet i storfamilien, men kunne i større grad skape sitt eget liv.

intertekst

Dialogkort vg3

Kapittel 11 Den realistiske tradisjonen

Spørsmål

Hva vil det si at litteraturen skulle ha tendens?

Svar

at litteraturen skulle ta opp negative tendenser og dermed bety noe for samfunnet

Dialogkort vg3

Kapittel 11 Den realistiske tradisjonen

Spørsmål

Hvorfor kan man kalle Camilla Collett «det moderne gjennombruddets mor»?

Svar

Hun skrev den første tendensromanen. Her kritiserte hun samfunnets normer og regler.

intertekst

Dialogkort vg3

Kapittel 11 Den realistiske tradisjonen

Spørsmål

Hvordan brøt Bjørnstjerne Bjørnsons bondefortellinger med måten livet på landsbygda ble framstilt på i nasjonalromantikken?

Svar

Han skriver om fyll, vold og dårlige levekår.

Dialogkort vg3

Kapittel 11 Den realistiske tradisjonen

Spørsmål

Hva kjennetegner en litteratur som «setter problemer under debatt», ifølge Georg Brandes?

Svar

Den avslører sider ved samfunnet som ikke fungerer, og den får leseren til å ville endre dette.

intertekst

Dialogkort vg3

Kapittel 11 Den realistiske tradisjonen

Spørsmål

Hvilke sider av samfunnet kritiserte Henrik Ibsen?

Svar

forretningsmoral, borgerlig dobbeltmoral, kvinnerollen, religiøse idealer og krav som hindret folk i å ta egne valg

Dialogkort vg3

Kapittel 11 Den realistiske tradisjonen

Spørsmål

Hvorfor var Ibsen så opptatt av sannhet og frihet?

Svar

For at det skal gå an å leve et godt liv, må sannheten om samfunnet fram. Bare da kan folk fri seg fra moral og gammelt tankegods og leve et fritt liv.

intertekst

Dialogkort vg3

Kapittel 11 Den realistiske tradisjonen

Spørsmål

Hvorfor er Nora i *Et dukkehjem* en så berømt karakter?

Svar

Hun endrer seg fra å være ei tilsynelatende munter hustru (kone) til å ta et oppgjør med sitt eget ekteskap. Hun føler seg som en sangfugl i et bur. Hun vil selv finne ut av hva som er rett og galt, ikke bare høre på hva de andre sier er riktig.

Dialogkort vg3

Kapittel 11 Den realistiske tradisjonen

Spørsmål

Hva handler *Gjengangere* om?

Svar

Stykket handler om fru Alving, som vil bygge et barnehjem til minne om mannen sin, kammerherre Alving. Barnehjemmet brenner opp, uten forsikring. Sønnen Oswald kommer syk hjem fra Paris, og hun får til slutt spørsmål fra ham om hun kan hjelpe ham med å ta sitt eget liv, før han mister forstanden.

intertekst

Dialogkort vg3

Kapittel 11 Den realistiske tradisjonen

Spørsmål

Nevn minst tre sentrale kjennetegn ved Ibsens dramatikk.

Svar

samtidsdrama, hverdagsspråk og replikker, titteskapsteater, retrospektiv metode, symbolske rekvisitter, sceneanvisninger og stedets, tidas og handlingens enhet

Dialogkort vg3

Kapittel 11 Den realistiske tradisjonen

Spørsmål

Hva er Alexander Kielland særlig kjent for som forfatter?

Svar

Han skrev ironisk og sarkastisk og kritiserte borgerskapet som han selv var del av. Han ville gjøre rettferdighetsansen sterkere hos leserne.

intertekst

Dialogkort vg3

Kapittel 11 Den realistiske tradisjonen

Spørsmål

Hva kjennetegner litteratur skrevet i den naturalistiske epoken? Nevn tre ting.

Svar

tabuemner, arv og miljø, skjebnetro, skildring av mennesker styrt av dårlige vaner, detaljerte miljøskildringer av fattigfolks sykdom, nød og død, replikker på talemål og sosiolekt

Dialogkort vg3

Kapittel 11 Den realistiske tradisjonen

Spørsmål

Hvorfor var det viktig for forfatterne å få leserne til å føle sympati med romankarakterene?

Svar

De ville få leserne til å føle sympati for at de skulle gjøre noe for å bedre situasjonen for de svakeste i samfunnet. Litteraturen var beregnet på den øvre middelklassen, de som hadde makt til å gjøre noe.

intertekst

Dialogkort vg3

Kapittel 11 Den realistiske tradisjonen

Spørsmål

Hvordan brukte Amalie Skram erfaringer fra eget liv i litteraturen sin?

Svar

I romanene sine skrev hun blant annet om hvordan hun hadde det som ung hustru til en mye eldre sjøkaptein hun ble giftet bort til, og om livet som innlagt på et psykiatrisk sykehus.

Dialogkort vg3

Kapittel 11 Den realistiske tradisjonen

Spørsmål

På hvilken måte viser Skrams romanserie *Hellemyrsvolket* at naturalistene var opptatt av arv og miljø?

Svar

Familien er påvirket av den vanskelige situasjonen de lever under. Sjur Gabriel klarer ikke å komme seg unna familiens trang til å drikke og ender opp som alkoholiker, han også.

intertekst

Dialogkort vg3

Kapittel 11 Den realistiske tradisjonen

Spørsmål

Hvem var Kristiania-bohemen, og hva skrev de om?

Svar

De var en gjeng kunstnere og forfattere. De utfordret samfunnets normer og regler både i kunsten og i det virkelige livet. Christian Krohg skrev om fattige kvinners kår.

Dialogkort vg3

Kapittel 11 Den realistiske tradisjonen

Spørsmål

Hva var nytt ved den etiske realismen?

Svar

Forfatterne gikk dypere inn i sjelelivet til karakterene. De skrev om mer sammensatte karakterer. De drøftet etiske problemstillinger personene sto overfor, hva som var rett og galt.

intertekst

Dialogkort vg3

Kapittel 11 Den realistiske tradisjonen

Spørsmål

Hvilke sider av det moderne samfunnet er Sigrid Undset kritisk til?

Svar

Hun mente at friere verdier og normer var uheldig for menneskene.

Dialogkort vg3

Kapittel 11 Den realistiske tradisjonen

Spørsmål

Hva er den grunnleggende konflikten i Undsets romanserie om Kristin Lavransdatter?

Svar

konflikten mellom egen vilje og samfunnets normer og regler

intertekst

Dialogkort vg3

Kapittel 11 Den realistiske tradisjonen

Spørsmål

Nevn en roman av Olav Duun som tematiserer ondskap.

Svar

Medmenneske, hvor moralen er at det «vonde drep du ikkje med øks»

intertekst